तस्योत्तरेनेत्रेणाह हेनइत्यादिना ॥२॥३॥४॥ ५॥ ६ ॥७॥८॥ ऊर्ध्वस्थितः उपविष्टः ॥९॥१०॥ आसतः आसीनस्य ॥११॥ १२॥ १३॥ १४॥ अभ्यक्षिपन् व्यामवेनः ॥१५॥ १६ ॥ १७ ॥ १८॥ १९॥

भीष्म उवाच हंतते कथयिष्यामि पुरावृत्तं महाद्युते॥ नकुषस्यचसंवादं महर्षेश्च्यवनस्यच ॥२॥ पुरामहर्षिं च्यवनो भार्गवो भरतर्षभ॥ उदवासकृतारंभो बभूव समहाव्रतः॥३॥ निहत्यमानं क्रोधंचप्रहर्षंशोकमेवच॥ वर्षाणिद्वादशामुनिर्जलवासेधृतव्रतः॥४॥ आदधस्सर्वभूतेषु विश्रंभं परमंशुभं॥ जलेचरेषुसर्वेषु शीतरश्मिरिवप्रभुः॥५॥ स्थाणुभूतः शुचिर्भूत्वा देवतेभ्यः प्रणम्यच॥ गंगायमुनयोर्मध्ये जलंसंप्रविवेशह॥६॥ गंगायमुनयोर्वेगं सुभीमंभीमनिःस्वनं॥ प्रतिजग्राह शिरसा वातवेगसमंजवे॥७॥ गंगाचयमुनाचैवसरितश्चसरांसिच॥ प्रदक्षिणमृषिंचक्रुर्नचैनंपर्यपीडयन्॥ अंतर्जलेषुसुप्तापकाष्ठभूतो महामुनिः॥ ततश्चोर्ध्वस्थितोधीमान भवद्भरतर्षभ॥९॥ जलौकसांससत्वानां बभूवप्रियदर्शनः॥ उपाजिघ्रंतचतदातस्योष्ठं हृष्टमानसाः॥१०॥ तत्रतस्यासतः कालः समतीतोभवन्महान्॥ ततः कदाचित्समये कस्मिंश्चिन्मत्स्यजीवनः॥११॥ तेदेशंसमुपाजग्मुर्जालहस्तामहाद्युते॥ निषादाबहवस्तत्रमत्स्योद्धरणानिश्चयाः॥१२॥ व्यायताबलिनःशूराःसलिलेष्वनिवर्तिनः॥ अभ्याययुश्चतंदेशंनिश्चिताजालकर्मणि॥१३॥ जालंतेयोजयामासुर्निःशेषेणजनाधिप॥ मत्स्योदकेसमासाद्य तदाभारतसत्तम॥१४॥ ततस्तेबहुभिर्योगैः कैवर्तामत्स्यकांक्षिणः॥ गंगायमुनयोर्वीरजालैरभ्यकिरंस्ततः॥१५॥ जालंसुवितततंतेषांनवसूत्रकृतंतथा॥ विस्तारायामसंपन्नंयत्तत्रसलिलेऽक्षिपन्॥१६॥ ततस्तेसुमहच्चैवबलवच्चसुवर्तितं॥ अवतीर्यततःसर्वेजालंचक्रुषिरेतदा॥ अभीतरूपाःसंहृष्टा अन्योन्यवशवर्तिनः॥ बबंधुस्तत्रमत्स्यांश्चतथान्यान्जलचारिणः॥१८॥ तथामत्स्यैःपरिवृतंच्यवनंभृगुनंदनं॥ आकर्षयन्महाराज जालेनाथयदृच्छया॥१९॥ नदीशैवलदिग्धांगंहरिश्मश्रुजटाधरं॥ लग्नैःशंखनखैर्गात्रैःक्रोडैश्चित्रैरिवार्पितं॥२०॥ तंजालेनोद्धृतंदृष्ट्वा ते तदावेदपारगं॥ सर्वेत्रजलयोदाशाः शिरोभिःप्रापतन्भुवि॥२१॥ परिखेदपरित्रासाज्जालस्याकर्षणेनच॥ मत्स्याबभूवुर्व्यापन्नाःस्थलसंस्पर्शनेनच॥२२॥ समुनिस्तत्तदादृष्ट्वा मत्स्यानांकदनंकृतं॥ बभूवकृपयाविष्टोनिःश्वसंश्चयुनःपुनः॥२३॥ निषादाऊचुः अज्ञानाद्यत्कृतंपापंप्रसादंतत्रनःकुरु॥ करवामप्रियंकिंतेतन्नोब्रूहिमहामुने॥२४॥ इत्युक्तोमत्स्यमध्यस्थश्च्यवनोवाक्यमब्रवीत्॥ योमेद्यपरमःकामस्तंशृणुध्वंसमाहितः॥२५॥

शंखानांजलजंतुविशेषाणांनखानिनैः॥२०॥२१॥२२॥२३॥ २४॥ २५॥

Digitized by Google